

Morfologia

Traducció

Etimologia

Morfologia

- Completa la taula amb la declinació del substantiu ἄνθος, -ους, τό: *flor*.

En la columna de la dreta,

- el signe = indica que el substantiu queda igual, ja que no s'afegeix cap terminació a l'arrel acabada en ...ος- per formar el nominatiu, vocatiu i acusatiu singulars, la qual cosa es fa notar amb el símbol -Ø (que no has d'escriure, ja que aquest símbol mai no es podria trobar en una frase o un text)
- les grafies subratllades indiquen que es produeixen els canvis fonètics derivats
 - de la desaparició de la -σ- intervocàlica
(contraccions, amb diferents resultats, entre les vocals que queden en contacte)
 - de l'assimilació d'una sigma a una altra, en el datiu plural
(que dona com a resultat la desaparició d'una de les dues sigmes)

nom sg	ἄνθος	= ἄνθος-Ø
voc sg	ἄνθος	= ἄνθος-Ø
acc sg	ἄνθος	= ἄνθος-Ø
gen sg	ἄνθους	< ἄνθε <u>σ</u> -ους
dat sg	ἄνθει	< ἄνθε <u>σ</u> -ι

nom pl	ἄνθη	< ἄνθε <u>σ</u> -α
voc pl	ἄνθη	< ἄνθε <u>σ</u> -α
acc pl	ἄνθη	< ἄνθε <u>σ</u> -α
gen pl	ἄνθῶν	< ἄνθε <u>σ</u> -ων
dat pl	ἄνθεσι(v)	< ἄνθε <u>σ</u> -σι(v)

- Completa la taula amb els sintagmes formats per adjectiu i substantiu en els casos indicats.

	adjectiu	substantiu	adjectiu	substantiu
gen sg	ἀφανοῦς	σθένους	ἀφανής, -ές: <i>invisible</i>	σθένος, -ους, τό: <i>força, vigor</i>
acc sg	ἄδικον	ἄλγος	ἄδικος, -ον: <i>injust</i>	ἄλγος, -ους, τό: <i>dolor</i>
acc pl	δίκαια	ἔθνη	δίκαιος, -α, -ον: <i>just</i>	ἔθνος, -ους, τό: <i>poble</i>
gen pl	καλῶν	ψευδῶν	καλός, -ή, -όν: <i>bell</i>	ψεῦδος, -ους, τό: <i>mentida</i>
dat sg	εὐδαίμονι	τέλει	εὐδαίμων, -ον: <i>feliç</i>	τέλος, -ους, τό: <i>fi</i>
dat pl	ἀσεβέσι(ν)	γένεσι(ν)	ἀσεβής, -ές: <i>impiu</i>	γένος, -ους, τό: <i>raça/ llinatge</i>

- D'acord amb els exemples, fes l'anàlisi morfològica d'aquestes paraules (dos adjectius i tres substantius), totes d'arrel en consonant sibilant ...σ- : γένος / εὐγενεῖ / ὄρους / πλήρεις / ψεύδεσι .

Per als substantius, l'enunciat ha de consistir en nom sg / gen sg / article (per indicar el gènere)

Per als adjectius, l'enunciat ha de consistir en nom sg m (= nom sg f) / nom sg n

substantiu	cas(os)	número(s)	enunciat	significat
ἄλγῶν	gen	pl	ἄλγος, -ους, τό	<i>dolor</i>
γένος	nom / voc / ac	sg	γένος, γένους, τό	<i>llinatge, raça, tipus</i>
ὄρους	gen	sg	ὄρος, ὄρους, τό	<i>muntanya</i>
ψεύδεσι	dat	pl	ψεῦδος, -ους, τό	<i>mentida</i>

adjectiu	cas(os)	número(s)	gènere(s)	enunciat	significat
σαφῆ	ac nom / voc / ac	sg pl	m / f n	σαφής, -ές	<i>clar, evident</i>
εὐγενεῖ	dat	sg	m / f / n	εὐγενής, -ές	<i>noble (ben nascut)</i>
πλήρεις	nom / voc / ac	pl	m / f	πλήρης, -ες	<i>ple</i>

- Completa les tres taules següents.

En la primera tots els verbs tenen l'aorist sigmàtic i només es tracta d'aquest temps, però hi ha varietat

- pel que fa a l'arrel (que en uns acaba en vocal o diftong i en d'altres acaba en consonant oclusiva, de manera que per a aquests últims es produeixen els mateixos canvis fonètics que en el futur d'INDicatiu)
- pel que fa a l'augment, que en uns verbs és sil·làbic, en d'altres és temporal, i en d'altres –verbs compostos– s'ha de fer entre el preverbi i l'arrel (aquest últims verbs són els que inclouen un punt, que separa el preverbi de l'arrel, i que mai no es podria trobar en una frase o un text)

Per a l'augment, que es dona en el pretèrit imperfect i en l'aorist d'INDicatiu, consulta les pàgines 47 i 100 del llibre de text

aorist d'INDicatiu sigmàtic			
arrel de present + σα- [σε(v) en la 3a sg] + terminació			
1a sg	de λύω : <i>desatar / solucionar</i> ἔλυσα / vaig desatar	de λούω : <i>rentar</i> ἔλουσα / vaig rentar	de ὕβριζω : <i>injuriar</i> ὔβρισα / vaig injuriar
2a sg	de λύω de τρίβω : <i>frotar</i>	ἔλυσας / vas desatar ἔτριψας / vas frotar	de καταπέμπω : <i>ocultar</i> κατέπεμψας / vas ocultar
3a sg	de λύω ἔλυσε(v) / va desatar	de πλέκω : <i>trenar</i> ἔπλεξε / va trenar	de ἀν·άγω : <i>pujar</i> ἤνευξε(v) / va pujar
1a pl	de λύω ἐλύσαμεν / vam desatar	de σπεύδω : <i>apressar-se</i> ἐσπεύσαμεν / ens vam apressar	de ἀπο·κρύπτω : <i>precipitar</i> ἀπεκρύψαμεν / vam precipitar
2a pl	de λύω ἐλύσατε / vau desatar	de ἀγορεύω : <i>parlar (en públic)</i> ἠγορεύσατε / vau parlar	de ἀνα·γράφω : <i>inscriure</i> ἀνεγράψατε / vau inscriure
3a pl	de λύω ἔλυσαν / van desatar	de ἐρμηνεύω : <i>interpretar</i> ἠρμήνευσαν / van interpretar	de δια·σώζω : <i>preservar</i> διέσωσαν / van preservar

En aquesta segona taula tots els verbs tenen l'aorist temàtic, però s'inclouen també altres temps, per tal que hom pugui adonar-se bé de la coincidència que hi ha pel que fa a les terminacions entre aquest tipus d'aorist i un altre temps de la graella.

En les caselles de la segona columna apareixen

la 1a sg del present d'INDicatiu, amb l'arrel de present subratllada,

i la 1a sg de l'aorist d'INDicatiu, amb l'arrel d'aorist subratllada,

perquè, al contrari del que passava amb els verbs de la graella anterior, hom ha de conèixer aquesta arrel per tal de poder conjuguar l'aorist.

		present d'IND	imperfet (IND)	futur d'IND	aorist d'IND	
		arrel de present >			< arrel d'aorist	
1a sg <i>deixar</i>	de	<u>λεί</u> πω <u>έλι</u> πον	λείπω deixo	έλειπον deixava	λείψω deixaré	έλιπον vaig deixar
2a sg <i>fugir</i>	de	<u>φεύ</u> γω <u>έφυ</u> γον	φεύγεις fuges	έφευγον fugies	φεύξεις fugiràs	έφυγες vas fugir
3a sg <i>tenir</i>	de	<u>έχ</u> ω <u>έσχ</u> ον	έχει té	είχον [ella/ella] tenia	έξει tindrà	έσχε(v) va tenir
1a pl <i>dir</i>	de	<u>λέ</u> γω <u>εί</u> πον	λέγομεν diem	έλέγομεν dèiem	λέξομεν direm	είπομεν vam dir
2a pl <i>córrer</i>	de	<u>τρέ</u> χω <u>έδρα</u> μον	τρέχετε correu	έτρέχετε corríeu	τρέξετε correreu	έδράμετε vau córrer
3a pl <i>morir</i>	de	<u>θνή</u> σκω <u>έθα</u> νον	θνήσκουσι(v) moren	έθνησκον morien	άποθανοῦνται (!) moriran	έθανον van morir

En aquesta tercera taula apareixen verbs que tenen l'aorist sigmàtic i verbs que tenen l'aorist temàtic, i es tracta d'escriure per a cadascun els seus tres INFinitius, de present, de futur i d'aorist (l'imperfet només es dona en l'INDicatiu i no té INFinitiu).

Les terminacions són iguals per a tots els verbs en l'INFinitiu present i l'INFinitiu futur, però diferents en l'INFinitiu aorist segons siguin dels que tenen l'aorist sigmàtic o dels que tenen l'aorist temàtic.

Per a l'INFinitiu futur i per a l'INFinitiu aorist de verbs que tinguin l'aorist sigmàtic s'ha de tenir en compte el canvi fonètic que es produeix si l'arrel del verb acaba en consonant oclusiva quan aquesta entra en contacte amb la sigma de la terminació d'INFinitiu.

		INF present		INF futur	INF aorist
de	λύω	λύειν	: <i>desatar</i>	λύσειν	λύσαι
de	λείπω ἔλιπον	λείπειν	: <i>abandonar</i>	λείψειν	λιπεῖν
de	τρίβω	τρίβειν	: <i>frotar</i>	τρίψειν	τρίψαι
de	φεύγω ἔφυγον	φεύγειν	: <i>agafar</i>	φεύξειν	φυγεῖν
de	γράφω	γράφειν	: <i>escriure</i>	γράψειν	γράψαι
de	λέγω εἶπον	λέγειν	: <i>fugir</i>	λέξειν	εἰπεῖν

Traducció

- Fes la traducció i l'anàlisi morfosintàctica de les frases següents

α) Ἄρτεμις ἐν τοῖς ὄρεσι βέλη πρὸς τοὺς λύκους ἔβαλλε.
 N/S prep+D/CC Ac/CD prep+Ac/CC V

Àrtemis en les muntanyes dards contra els llops llançava.

> Àrtemis llançava dards contra els llops en les muntanyes.

β) Ἄλγους καὶ πῆματος λυτήρ ἐστὶν ὁ θάνατος.
 G/CN conj G/CN N/S V art+N/S

De dolor i patiment [l']alliberador és la mort.

>L'alliberador del dolor i el patiment és la mort.

> El remei contra el dolor i el patiment és la mort.

γ) Τὰ πονηρὰ κέρδη τοῖς ἀνθρώποις εὐδαιμονίαν οὐ φέρει.
 (art+)N/S (art+)D/CI Ac/CD adv V

Els mals guanys / Els guanys difícils als homes felicitat no porten.

> Els guanys adquirits malament / amb dificultat no porten la felicitat als homes.

- δ) Οἱ τῶν Περσῶν κῆποι πλήρεις ἦσαν πάντων γενῶν ἀγρίων θηρίων.
art+ (art+)G/CN +N/S N/ATR V (adj+)G/CAAdj (adj+)G/CN

Els jardins dels perses plens estaven de tots tipus d'animals salvatges.

> Els jardins dels perses estaven plens de tot(s) tipus d'animals salvatges.

- οἱ Πέρσαι, τῶν Περσῶν: *els perses*

- l'adjectiu πλήρης, -ες (*ple*) es construeix amb el cas genitiu

(que sintàcticament s'ha de considerar CAAdj, o Complement d'adjectiu)

- γενῶν s'ha d'entendre en aquesta frase com *tipus* o *classe*, no com *raça* o *llinatge*

Etimologia

- Fes la transcripció de la part subratllada dels següents substantius (recorda que θ passa a t en fer la transcripció al català i al castellà):

πάθος / ὄρος / μέλος / ἄνθος ,

i combina aquesta part transcrita amb les següents terminacions de paraules compostes en català / castellà:

man / mano - logia / logía - gen / geno - grafia / grafía ,

de manera que, tenint en compte el significat de la paraula compsta que ha de resultar, puguis completar la taula amb el que es demana per a cada columna (tingues cura amb les diferències entre català i castellà pel que fa als accents).

transcripció	terminació en català	terminació en castellà	paraula composta en català	paraula composta en castellà	significat
patho	gen	geno	patò-gen	pató-geno	1
oro	grafia	grafía	oro-grafia	oro-grafía	2
melo	man	mano	melò-man	meló-mano	3
antho	logia	logía	anto-logia	anto-logía	4

- Aficionat a la música, fins al punt de ser una mica maniàtic.
- Part de la geografia dedicada a la descripció de les muntanyes i serralades.
- Que provoca "sofriment", com per exemple els elements ... (és a dir, microbis, bacteris i virus).
- Recull de "flors", és a dir, de peces literàries o musicals dignes de ser recollides i presentades conjuntament (un sinònim poc emprat d'aquesta paraula i derivat del llatí és *florilegium*, que en català i castellà ha donat 'florilegi' i 'florilegio' respectivament).